11. skup muzejskih pedagoga Hrvatske s međunarodnim sudjelovanjem
NOVO NORMALNO
Muzejska edukacija u izazovnim vremenima
Šibenik, 23.-25.09.2020.

MGZ
Muzej Grada Zagreba

Edukacijske aktivnosti i komuniciranje s publikom u Muzeju grada Zagreba nakon potresa u Zagrebu i u vrijeme pandemije koronavirusa SARS-CoV-2

AUTORICE:
Marija Sabolić
Vesna Leiner

1. UVOD

1.1. „NOVO NORMALNO“ U MUZEJU GRADA ZAGREBA

Zagreb je 22. ožujka 2020. pogodio potres magnitude 5,5 stupnjeva po Richteru. Veliki broj zgrada u samom centru Zagreba je stradao, a tako i brojne kulturne građevine. Muzej grada Zagreba, koji se nalazi na adresi Opatička 20 na Gornjem gradu, nije ostao pošteđen. Istovremeno je cijeli svijet, pa i Hrvatska zahvaćena globalnom pandemijom novog koronavirusa SARS-CoV-2 koji izaziva respiratornu bolest COVID-19. Muzej grada Zagreba bio je zatvoren za posjetitelje od 23. ožujka do 18. svibnja 2020., kada je ponovno otvorio svoja vrata uz mjere zaštite.

“Novo normalno” zahtjevalo je brzu prilagodbu novonastaloj situaciji. Muzejska edukacija prebacila se “preko noći” u virtualni prostor i morali smo savladati nove tehnologije i alate. Prilagođavale smo sadržaj publici, ali i virtualnom prostoru. Događanja u muzeju su se redovito ažurirala i javnost je bila obaviještena o glavnim događanjima u muzeju pomoću službene internetske stranice Muzeja te preko službene Facebook stranice Muzeja.

1.2. ŠTETA OD POTRESA U MUZEJU GRADA ZAGREBA

Zgrada Muzeja grada Zagreba, bivši samostan opatica klarisa iz 17. stoljeća pretrpjela je manja oštećenja za vrijeme i nakon potresa koji je pogodio Zagreb 22. ožujka 2020., a ozbiljnije su oštećene dislocirane zbirke muzeja: Memorijalni prostor Bele i Miroslava Krleže, Memorijalna zbirka dr. Ivana Ribara i Cate Dujšin Ribar, Zbrika-stan arhitekta Viktora Kovačića te palača Jelačić gdje je smješten muzejski depo. Muzej grada Zagreba otvorio se ponovno za posjetitelje 18. svibnja 2020. istodobno obilježavajući Međunarodni dan muzeja.

Edukativnu djelatnost i komunikaciju muzeja s posjetiteljima odvojile smo na tri dijela. Prvi dio pod nazivom Edukativna djelatnost u virtulanom okruženju odnosi se na *online*-sadržaje kreirane od strane djelatnika Muzeja, drugi dio **Dođite u MGZ!** odnosi se na sadržaje koji su se odvijali u Muzeju nakon ponovnog otvaranja muzeja za posjetitelje 18. svibnja 2020., a treći dio **Suradnja** se odnosi na suradnju Muzeja grada Zagreba i drugih kulturnih institucija u prezentaciji kulturnih sadržaja publici u ovim izazovnim vremenima.

2. **EDUKATIVNA DJELATNOST U VIRTUALNOM OKRUŽENJU**

2.1. USKRŠNJA *ONLINE* KREATIVNA RADIONICA U MUZEJU GRADA ZAGREBA

U periodu kada je muzej bio zatvoren za javnost (od 23.3. do 18.5.) muzejski fotograf Miljenko Gregl snimio je radionicu izrade uskrsnog aranžmana povodom obilježavanja Uskrsa pod vodstvom Martine Knapić, nasljednice najstarijeg obiteljskog cvjećarskog obrta u Zagrebu – Salon Herzmansky. Radionica je stavljena na Youtube kanal 7. travnja 2020., od strane muzejskog informatičara Branimira Tomića, a informacije o radionici mogu se pronaći na službenoj web-stranici Muzeja te na službenoj Facebook stranici Muzeja.

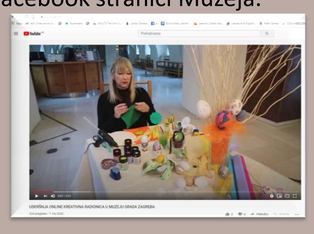

2.2. MUZEJSKE RADIONICE NA MREŽI

S obzirom da se nastava u školama odvijala virtualno, i da naši najčešći posjetitelji nisu mogli doći u muzej, pokrenule smo novi projekt pod nazivom Muzejske radionice na mreži. Pomoću internetskih alata koje su koristile nastavnice i nastavnici u virtualnoj nastavi, osmislile smo virtualne radne listiće koristeći se temama iz stalnog postava muzeja. Pri izradi radnih listića koristile smo virtualne aplikacije za učenje Wizer.me i Thinglink. Svi sadržaji su besplatni za korištenje, a kako bi se pristupilo sadržaju potrebno je prijaviti se.

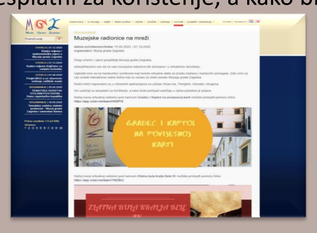

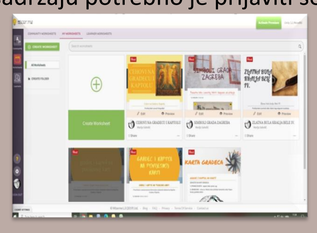

2.3. DIGITALNA IZDANJA PUBLIKACIJA NAMJENJENIH DJECI:

2.3.1. VODIČ ZA DJECU „MUZEJ GRADA ZAGREBA“

Vodič za djecu „Muzej grada Zagreba“ za niže razrede osnovnih škola, autorice Vesne Leiner, za vrijeme pandemije dobio je i svoju virtualnu verziju koja je dostupna svima na mrežnim stranicama muzeja. Djeca se uz pomoć vodiča upoznaju s Muzejom, povijesti grada Zagreba i predmetima koji svjedoče o važnim događanjima u povijesti grada.

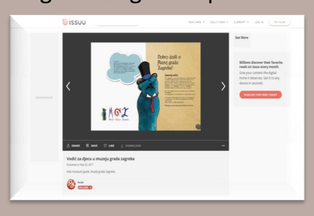

2.3.2. SLIKOVNICA „KRTICA TALPA ISTRAŽUJE MUZEJ GRADA ZAGREBA“

Početkom 2020. godine u muzejsku ponudu za djecu uvrštena je i slikovnica „Krtica Talpa istražuje Muzej grada Zagreba“, autorice Vesne Leiner. Malena krtica Talpa vodi djecu kroz stalni postav Muzeja grada Zagreba te ukazuje na potrebu poštivanja različitosti, uči ih empatiji i zanimanju za druge i drugačije i njihova prava. Uz otisnuto izdanje, pripremili smo i virtualnu verziju u audio- vizualnom obliku (slikovnicu čita Ana Torić, voditeljica promidžbe i marketinga), kako bi slijepa i slabovidna djeca, slušajući priču, pratila Talpinu šetnju i istraživanje Muzeja.

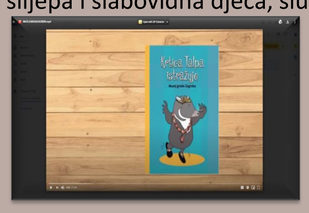

2.4. ZAGREBAČKI MUZEJSKI SPOMENAR

Od 20. travnja 2020., na Facebooku Muzeja grada Zagreba, Ana Torić, voditeljica promidžbe i marketinga, objavljuje kratke zanimljive priče, fotografije, plakate i ostalu zanimljivu građu iz bogatog muzejskog fundusa, ali i iz do sada realiziranih muzejskih izložbi .

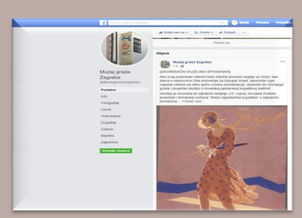

3. **DOĐITE U MGZ!**

3.1. OBILJEŽAVANJE DANA GRADA ZAGREBA, 31. svibanj 2020.

Povodom obilježavanja Dana grada Zagreba, 31. svibnja 2020. Muzej grada Zagreba otvorio je vrata posjetiteljima i u organizaciji Pedagoško-andragoškog odjela uz pomoć Odjela marketinga i PR-a proslavio rođendan glavnog grada Republike Hrvatske. Uz pridržavanje svih epidemioloških mjera, organizirano je tematsko vodstvo stalnim postavom *Simboli grada Zagreba*, radionica za djecu s istom tematikom, a za sve uzraste koncert sastava *Zagrebački cinkuši* u muzejskom dvorištu.

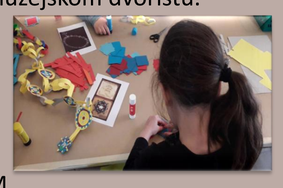

3.2. TEMATSKA VODSTVA STALNIM POSTAVOM

Kako bismo povećali interes posjetitelja za stalni postav Muzeja, u organizaciji muzejskih pedagoginja, muzejski vodiči pripremili su niz tematskih vodstava iz stalnog postava. Svaki tjedan jedan vodič prezentira jednu temu. Tematska vodstva namijenjena su građanstvu i prilagođena su za sve uzraste. Teme su povezane s temama iz stalnog postava, a ukoliko je to bilo moguće, povezali smo teme i sa svakodnevnim događanjima.

3.3. MUZEJSKE IZLOŽBE

Otvaranjem muzeja za posjetitelje 18. svibnja 2020. otvorena je i muzejska instalacija „Muzejski život u doba pandemije i potresa“ muzejskog savjetnika Borisa Mašića. Izložbena instalacija prezentirala je i dokumentirala posljedice potresa i pandemije na samu zgradu muzeja i njegove djelatnike, ali i nova arheološka otkrića kao posljedicu potresa. Muzejski posjetitelji imali su priliku pogledati instalaciju do 27. svibnja 2020.

Sredinom ljeta, točnije 12. kolovoza 2020. otvorena je gostujuća izložba „Hrvatska jadranska kupališna baština“ Hrvatskog muzeja turizma iz Opatije pod koordinacijom Vesne Leiner, muzejske savjetnice pedagoginje.

Temu gostujuće izložbe povezali smo s temom o zagrebačkom kupalištu na Savi koja je prezentirana u stalnom postavu muzeja te posjetitelji imaju mogućnost doći na tematska vodstva *Stara zagrebačka kupališta* za vrijeme trajanja izložbe.

3.4. KREATIVNO-LIKOVNO LJETO U MUZEJU GRADA ZAGREBA

Pod nazivom *Kreativno-likovno ljeto u Muzeju grada Zagreba* kriju se likovne radionice za odrasle pod vodstvom akademske kiparice i nastavnice likovne kulture Romane Nikolić. Usprkos potresu i pandemiji održali smo četvrto kreativno-likovno ljeto uz pridržavanje svih mjera zaštite.

4. **SURADNJA**

4.1. KAZALIŠTE „MALA SCENA“ U MUZEJU GRADA ZAGREBA

Muzej grada Zagreba rado je prihvatio poziv kazališta „Mala scena“ i ostvarili smo uspješnu suradnju, te su pod nazivom *Kazalište u muzeju* održane četiri predstave (*Priča o oblaku*, *Priča o svijetlu*, *Pale sam na svijetu*, *Kraljevna na zrnu graška*) za najmlađe u prostorima muzeja. Suradnja s kazalištem će se nastaviti i nakon ljetne stanke.

5. UMJESTO ZAKLJUČKA

Dvije prirodne katastrofe u isto vrijeme donijele su nam nova promišljanja u radu, pogurale su nas da istražujemo drugačije načine komunikacije s publikom i strmoglavile nas u digitalnu sferu, jer je fizička sfera bila nedostupna. Problemi i izazovi s kojima smo se susreli su brojni.

S jedne strane, prvi puta nam se dogodilo da nam je bilo ograničeno fizičko kretanje i da smo suočeni s digitalnim tehnologijama kao neizostavnim djelom našeg posla. S druge strane, korištenje digitalnih alata i pomagala bilo je prije svega improvizacija, ali i stjecanje novih znanja.

Stvaranje improviziranog digitalnog sadržaja otvorilo nam je nove mogućnosti, pokazalo nam je da smo spremni naučiti nešto novo i obogatilo rad muzeja. Međutim, digitalni sadržaj je samo privremeno rješenje zatvaranja muzeja u vrijeme pandemije bolesti COVID-19 i potresa u Zagrebu. Budući da su oštećenja na zgradi Muzeja bila minimalna i brzo su bila sanirana, Muzej je 18. svibnja 2020. otvorio ponovno svoja vrata posjetiteljima. Otada usporedo pripremamo nove digitalne sadržaje na stranicama Muzeja s događanjima u samom muzeju.

6. IZVORI:

1. Službene stranice Seizmološke službe. Dostupno na: https://www.pmf.unizg.hr/geof/seizmoloska_sluzba/o_zagrebackom_potresu_2020?@=1lrg6#, (3.9.2020.)
2. Službena stranica Vlade o pandemiji bolesti COVID – 19. Dostupno na: www.koronavirus.hr (3.9.2020.)
3.Radno vrijeme i epidemiološke mjere u Muzeju grada Zagreba. Dostupno na: http://www.mgz.hr/hr/novosti/radno-vrijeme-i-epidemioloske-mjere-u-muzeju-grada-zagreba,20162.html?t=o, (3.9. 2020.)
4. Odluka o privremenoj organizaciji rada u Muzeju grada Zagreba nakon potresa i za vrijeme mjera sprečavanja širenja COVID-19 bolesti. Urudžbeni zapisnik ,2020., Ur. br. IP- 433-VI/20
5. Posljedice potresa 22. ožujka 2020. u Muzeju grada Zagreba u njegovim dislociranim zbirkama i depoima. Dostupno na: http://www.mgz.hr/hr/novosti/posljedice-potresa-22-ozujka-2020-u-muzeju-grada-zagreba-njegovim-dislociranim-zbirkama-i-depoima,20133.html?t=o&Page=3 , (3.9.2020.)
6. Muzejske radionice na mreži. Dostupno na: http://www.mgz.hr/hr/novosti/muzejske-radionice-na-mrezi,20156.html?t=d, (7.9.2020.)
7. Prolistajte MGZ-ov online Vodič za djecu nižih razreda osnovnih škola. Dostupno na: http://www.mgz.hr/hr/novosti/prolistajte-mgz-ov-online-vodi%c4%8d-za-djecu-nizih-razreda-osnovnih-skola,20136.html?t=d, (7.9. 2020.)
8.Slikovnica Krtica Talpa istražuje Muzej grada Zagreba. Dostupno na: http://www.mgz.hr/hr/novosti/slikovnica-krtica-talpa-istrazuje-muzej-grada-zagreba,20168.html?t=d, (7.9.2020.)
9. Zagrebački muzejski spomenar. Dostupno na: http://www.mgz.hr/hr/novosti/zagreba%c4%8dki-muzejski-spomenar,20159.html?t=d, (7.9.2020.)
10. Službena stranica Kazališta Mala scena. Dostupno na: http://www.mala-scena.hr/, (7.9. 2020.)